

Handläggare
Camilla Freedeke
0480-45 00 00

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2022-05-04

Ärendebeteckning
SN 2022/0324.11.01

Socialnämnden

En samlad kommunal hälso- och sjukvård med organisationstillhörighet på omsorgsförvaltningen

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar att godkänna förslaget om att flytta över den hälso- och sjukvård som bedrivs inom socialförvaltningen till omsorgsförvaltningen från den 1 januari 2023.

Bakgrund

I Kalmar kommun bedriver både socialförvaltningen och omsorgsförvaltningen verksamhet inom ram av socialtjänstlagen, SoL, och hälso- och sjukvårdslagen, HSL. Nuvarande organisationsuppdelning mellan förvaltningarna har gällt sedan 2010. Sedan 2016 är även hälso- och sjukvården uppdelad mellan förvaltningarna.

Den organisatoriska uppdelningen av Kalmar kommuns socialtjänst och hälso- och sjukvård i två olika förvaltningar ställer stora krav på samarbete och samverkan. Det är viktigt att se socialtjänsten som en helhet för att de vi finns till inte ska riskera att hamna mellan organisationernas olika funktioner. Två nämnden riskerar medföra otydlig styrning samt att parallella kompetenser byggs upp i båda organisationerna.

Utifrån de krav som ställs på en väl fungerande hälso- och sjukvård inom den kommunala verksamheten bedömer socialförvaltningen och omsorgsförvaltningen att en samlad hälso- och sjukvård har de bästa förutsättningarna för att erbjuda en kvalitativ och patientsäker kommunal hälso- och sjukvård.

Förslaget innebär att den hälso- och sjukvård som bedrivs med organisationstillhörighet på socialförvaltningen flyttas över till omsorgsförvaltningen från den 1 januari 2023.

Camilla Freedeke
Tf socialchef

Bilagor
Förslag till organisationsförändring HSL

En samlad kommunal hälso-och sjukvård med organisationstillhörighet på omsorgsförvaltningen

Sammanfattning

Förutsättningar för god patientsäkerhet och likvärdig kommunal hälso- och sjukvård är styrande för val av hur verksamheten ska organiseras. Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare så att sjuksköterskor, fysioterapeuter (sjukgymnaster), arbetsterapeuter, undersköterskor och fysioterapibiträden söker sig till, och stannar kvar, inom den kommunala hälso- och sjukvården.

Utifrån de krav som ställs på en väl fungerande hälso- och sjukvård inom den kommunala verksamheten bedömer socialförvaltningen och omsorgsförvaltningen att en samlad hälso- och sjukvård har de bästa förutsättningarna för att erbjuda en kvalitativ och patientsäker kommunal hälso- och sjukvård.

Förslaget innebär att den hälso- och sjukvård som bedrivs med organisationstillhörighet på socialförvaltningen flyttas över till omsorgsförvaltningen från den 1 januari 2023. Därmed har omsorgsnämnden ansvaret för hälso- och sjukvården i de tre nämnderna omsorgsnämnden, socialnämnden och Södermøre kommundelsnämnd.

Syfte och mål

Syftet med att samla all hälso- och sjukvård inom en förvaltning är att ge de bästa förutsättningarna för att skapa en god patientsäkerhet samt att kompetens och resurser i hälso- och sjukvårdsfrågor tillvaratas på det mest effektiva sättet.

Organisationen ska ge förutsättningar för att kvalitetsutveckla det kommunala hälso- och sjukvårdsansvaret och för att bli en attraktiv arbetsgivare. Attraktiv arbetsgivare kännetecknas av tydlig organisation, tydligt ledarskap samt kompetens- och vidareutveckling.

Det främsta målet är dock att genom en samlad kommunal hälso- och sjukvård möjliggöra arbetet för god hälsa och en patientsäker vård på lika villkor för de samhällsmedborgare som har behov av kommunal hälso-och sjukvård.

Nuvarande organisation

Avgränsning

Förslaget gäller utifrån Kalmar läns hemsjukvårdsavtal och endast den kommunala hälso-och sjukvård som bedrivs inom omsorgsnämndens och socialnämnden försorg.

Omsorgsförvaltningen ansvarar för hemsjukvård över hela dygnet. Det innebär ansvar för all vård och rehabilitering, oavsett ålder, som utförs i vård- och omsorgsboende, korttidsboende, ordinärt boende och dagverksamhet. Här ingår även hjälpmedelsinsatser.

Huvuddelen av arbetet riktas mot personer i vård och omsorgsboende, inskrivna i hemsjukvården och dagverksamhet.

Omsorgsförvaltningens ansvar innefattar även att ge hälso-och sjukvårdsinsatser jour-och nattetid till de personer som dagtid har stöd av Socialförvaltningen.

Förslag till ny organisation

Hälso- och sjukvårdens organisation ska ge förutsättningar för god patientsäkerhet och likvärdig kommunal hälso- och sjukvård.

Förslaget till organisationsförändring innebär konkret att enhetschef och medarbetare inom socialförvaltningens HSL-team organisatoriskt ska tillhöra omsorgsförvaltningen. HSL-teamets dagliga patientarbete gäller fortsatt gentemot socialförvaltningens målgrupper i form av teambaserat arbetssätt. En gemensam hälso- och sjukvårdsprocess ska tas fram för att tydliggöra överenskomna arbetssätt.

Förändringen innebär att gemensam ledning och övergripande systematiskt arbete hålls samman. Budget för socialförvaltningens hälso-och sjukvård följer överflyttningen till omsorgsförvaltningen.

Utmaningar och risker som identifierats

Både socialförvaltningen och omsorgsförvaltningen bedriver verksamhet inom ram av socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen. Nuvarande organisationsuppdelning mellan socialförvaltningen och omsorgsförvaltningen har gällt sedan 2010. En överenskommelse finns mellan omsorgsförvaltningen och socialförvaltningen som syftar till att tydliggöra ansvarsfördelningen mellan förvaltningarna. Sedan 2016 är även hälso- och sjukvården uppdelad mellan förvaltningarna.

Den organisatoriska uppdelningen av Kalmar kommuns socialtjänst och hälso- och sjukvård i två olika förvaltningar ställer stora krav på samarbete och samverkan. Det är viktigt att se socialtjänsten som en helhet för att de vi finns till för inte ska riskera att hamna mellan organisationernas olika funktioner. I vardagens arbete identifieras att två nämnder medför otydlig styrning och ledning

då olika beslut fattas för samma patient samt att det byggts upp parallella kompetenser i de båda organisationerna. Kommunens resurser kan användas mer ändamålsenligt och effektivt tillsammans.

I resultaten för Kostnad Per Brukare (KPB), som kopplar ihop HSL-insatser med kostnader och de brukare som har fått ta del av insatsen, ses tydligt att nuvarande organisering är kostnadsdrivande när inte kommunen som helhet håller ihop arbetet. En administrativ överbyggnad krävs för att hålla ihop systemets patientsäkerhet samt arbetsmiljö. Detta medför i sin tur att ledningen har svårare att värdera behovet av hälso- och sjukvårdsresurser.

I socialförvaltningens patientsäkerhetsberättelser identifieras att den organisatoriska uppdelningen av Kalmar kommuns hälso- och sjukvård skapar hinder och patientrisker när inte en gemensam struktur för ledning av densamma håller ihop. Otydligheter och onödiga övergångar identifieras som tar tid och medför reaktiva arbetssätt.

Omställningen till nära vård medför nya arbetssätt och ett större behov av att både tillvara legitimerad personals kunskap så väl som att kompetensutveckla densamma. En annan stor utmaning är att antalet personer över 80 år ökar kraftigt. Tydligt är att den kommunala hälso- och sjukvården tar hand om allt sjukare patienter med omfattande och komplexa vårdbehov. Antalet personer i arbetsför ålder ökar inte i samma takt, vilket innebär att kommunen har svårt att rekrytera nödvändig personal. Således bedöms att den kommunala hälso- och hälsosjukvården kommer växa i både omfattning och komplexitet.

En engagerad ledning och tydlig styrning är avgörande för en säker vård. Det innebär exempelvis att personer i ledande ställning bidrar till en god säkerhetskultur genom att

- ha insikt om utmaningar
- ha kunskap om handlingsalternativ
- ta ansvar för patientsäkerheten
- genom beslut och handling säkerställa patientsäkerheten.

Detta gäller från den politiska nivån till ledare i den patientnära verksamheten. Ledare på alla nivåer är de som skapar förutsättningar för ett systematiskt förbättrings- och patientsäkerhetsarbete, genom egenkontroll och genom att ta ansvar för att åtgärder genomförs och utvärderas.

Kommunen som huvudman ansvarar för att en god och säker hälso- och sjukvård erbjuds av alla vårdgivare i kommunen, oavsett driftsform. Faktorer som inte alltid är vårdnära har också stor inverkan på patientsäkerheten (såsom resursfördelning, organisationsstruktur och kompetensförsörjning). Kunskap om patientsäkerhet behövs därför på alla nivåer.

Dagens organisatoriska uppdelning av Kalmar kommuns hälso- och sjukvård saknar helhetssyn och övergripande systematik. Detta innebär att hälso- och sjukvården bedrivs i parallella ”stuprör” med:

- en otydlig medicinsk ledning
- separata ledningsgrupper
- olika styrning, ledning och målarbeten
- stora krav på samverkan, samarbete och informationsöverföring,

- parallella införande av system, arbetssätt, processer, rutiner och riktlinjer m.m.
- parallella stödfunktioner och representationer i arbetsgrupper

Vikten av att se patientsäkerhet som ett gemensamt ansvar och agerande utifrån olika roller och uppdrag, är ett perspektiv som lyfts fram i nulägesanalysen för ”Agera för säker vård”.

Nulägesanalysen och dess resultat med verksamhetens främsta hinder, utmaningar samt åtgärdsförslag förstärker ytterligare bilden av en sammanhållen styrning och ledning av hemsjukvården i Kalmar län är att föredra.

Under våren 2022 genomförs riskbedömning av den organisatoriska uppdelningen av Kalmar kommuns hälso- och sjukvård. Parallellt tas en lokal kommungemensam handlingsplan fram för patientsäkerhet där principer, prioriteringar och målsättningar för patientsäkerhetsarbetet formuleras. Handlingsplanen följer en riskmedvetenhet och proaktiv säkerhetsutveckling.

En gemensam Hälso-och sjukvårdsorganisation

Utifrån krav som ställs på en väl fungerande hälso- och sjukvård inom den kommunala verksamheten, samt de utmaningar som ligger såväl i nutid som framtid bedömer förvaltningarna att en samlad hälso- och sjukvårdsorganisation har de bästa förutsättningarna för att möta både krav och utmaningar. Patientsäkerhetsforum byggs upp i syfte att säkra det systematiska patientsäkerhetsarbetet och i vilket båda förvaltningarna finns representerade.

Alternativet att, som nuvarande organisering av hälso- och sjukvården, vara uppdelad på olika förvaltningar innebär svårigheter i styrning, ledning och ett sämre resursutnyttjande - vilket i sin tur innebär klara svårigheter att möta ovan nämnda utmaningar.